

СОВЕТ
БЕХТЕРЕВСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ЕЛАБУЖСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ
ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
АЛАБУГА
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БЕХТЕРЕВО АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

улица Гусева, дом 8, с.Бехтерево,
Елабужский район, 423638

Гусев ур., 8нчы йорт,
Бехтерево авылы
Алабуга районы, 423638

Тел./факс (85557) 7-67-10, Bht.ElB@tatar.ru сайт: www.городелабуга.рф

РЕШЕНИЕ

с.Бехтерево

КАРАР

№ _171_

от 01 октября 2019г

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2019-2035 елларга» Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Бехтерев авыл жирлеге "муниципаль берәмлеге территориясендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын раслау турында" 2009 ел, 31 декабрь, 929 нчы карары

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2015 елның 25 декабрэндәге 1440 номерлы «жирлекләрнен, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында» карары, Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Бехтерев авыл жирлеге муниципаль берәмлеге

Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы
Бехтерев авыл җирлеге Советы

Карар:

1. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Бехтерев авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә 2019 – 2035 елларга транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын раслау турында " 2009 ел, 31 декабрь, 989 нчы карары

2. Әлеге карар рәсми басылып чыгарга тиеш.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Председатель

Н.В.Кусаев

Карар Белән Расланган
МКУ «ТР ЕМР Бехтерев авыл
җирлегенең Башкарма комитеты»
_____ 2019 ел. __

**БЕХТЕРЕВ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ МУНИЦИПАЛЬ
БЕРӘМЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ТРАНСПОРТ
ИНФРАСТРУКТУРАСЫН КОМПЛЕКСЛЫ ҮСТЕРҮ
ПРОГРАММАСЫ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АЛАБУГА РАЙОНЫ
ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ
2019-2035 елларга**

2019

TOTU

Паспорт.....	6
5 нче Паспорт	
1 муниципаль берәмлекнең транспорт инфраструктурасының хәзерге торышына Характеристика	7
1.1 Россия Федерациясенең пространство оешмасы структурасында Россия Федерациясе субъекты положениесен анализлау, Россия Федерациясе субъектының пространство оешмасы структурасында жирлекнең торышын анализлау	7
1.2 жирлекнең социаль-икътисади характеристикасы, жирлек территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеге характеристикасы, шул исәптән транспорт өлкәсендәге эшчәнлек, транспорт ихтыяжын бәяләү	9
1.3 транспорт инфраструктурасы эшчәнлеге характеристикалары һәм эш күрсәткечләре	13
1.4 жирлек юллары челтәренең характеристикалары, юл хәрәкәте параметрлары (тизлек, тыгызлык, транспорт чаралары агымнары хәрәкәтенең составы һәм интенсивлыгы, юллар хәрәкәте белән йөкләү коэффициенты һәм юл хәрәкәте торышын характерлаучы башка күрсәткечләр, әйләнә-тирә мохиткә автомобиль транспортыннан экологик йөкләнеш һәм икътисадый югалтулар), 16 юлларны карап тоту сыйфатын бәяләү	
1.5 жирлектәге транспорт чаралары паркы составын һәм автомобиль йөртү дәрәжәсен анализлау, парковкалар белән тәэмин итү (парковка урыннары белән)	
21	

- 1.6 гомуми файдаланудагы транспорт чаралары эшенең характеристикасы, шул исәптән пассажирлар агымына анализ ясау 23
- 1.7 жәяүлеләр һәм велосипед хәрәкәте шартларының характеристикасы 26
- 1.8 йөк транспорт чаралары хәрәкәтенә Характеристика, коммуналь һәм юл хезмәтләренең транспорт чаралары эшен бәяләү, әлеге транспорт чаралары өчен инфраструктура торышын бәяләү 27
- 1.9 юл хәрәкәте иминлеге дәрәжәсен анализлау 28
- 1.10 транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтысын, халыкның куркынычсызлыгын һәм сәламәтлеген бәяләү 29
- 1.11 жирлекнең транспорт инфраструктурасын үстерү һәм урнаштыру шартлары һәм перспективалары характеристикалары 30
- 1.12 транспорт инфраструктурасы үсеше һәм эшчәнлеге өчен кирәкле норматив-хокукый базаны бәяләү 31
- 1.13 транспорт инфраструктурасын финанслауны бәяләү 32
- 2 муниципаль берәмлек территориясендә транспорт ихтыяжы фаразын эшләү, халыкны йөртү һәм йөк ташу күләмнәре һәм характеры үзгәрү 32
- 2.1 жирлекнең социаль-иқътисадый һәм шәһәр төзелеше үсеше фаразы 32
- 2.2 жирлек территориясендә булган транспорт төрләре буенча халыкның транспорт соравын, йөк ташу күләмнәрен һәм характерын прогнозлау 34
- 2.3 транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасы үсеше фаразы 35
- 2.4 жирлекнең юл челтәре үсеше фаразы 36
- 2.5 автомобильләштерү дәрәжәсен фаразлау, юл хәрәкәте параметрларын 36
- 2.6 юл хәрәкәте иминлеге күрсәткечләренең фаразлары 37
- 2.7 транспорт инфраструктурасының әйләнә тирә мохиткә тискәре йогынтысын һәм халык саулығына Фараз 38
- 3 транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципияль вариантлары һәм аларның транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) буенча эреләндерелгән бәяләү
- 4 транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү, транспорт объектларының техник-иқътисадый параметрлары, чараларны

(инвестицион проектларны) тормышка ашыру чираты буенча чаралар
(инвестиция проектлары) исемлеге 41

4.1 транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасын үстерү чаралары 42

4.2 гомуми файдаланудагы транспортны үстерү, транспорт-күчеп утыру
төеннәрен булдыру буенча чаралар 42

4.3 жиңел автомобиль транспорты өчен инфраструктураны үстерү чаралары, шул
исәптән 44

4.4 жәяүлеләр һәм велосипед хәрәкәте инфраструктурасын үстерү чаралары 46

4.5 йөк транспорты, Коммуналь һәм юл хезмәтләре транспорт чаралары өчен
инфраструктураны үстерү чаралары 46

4.6 жирлек юллары челтәрен үстерү чаралары 46

5 транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү
буенча чараларны (инвестицион проектларны) финанслау күләмнәрен һәм
чыганақларын бәяләү 47

6 транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү
буенча чаралар (инвестицион проектлар) нәтижәлелеген бәяләү 49

7 транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү
өлкәсендә эшчәнлекне хокукый һәм мәгълүмати яктан тәэмин итүне
камилләштерү буенча тәкъдимнәр 52

ПАСПОРТ

Бехтерев авыл жирлеген муниципаль берәмлеген территориясендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы

<p>Исем Программалар</p>	<p>2019-2035 елларга Татарстан Республикасы Алабуга районы территориясендә Бехтерев авыл жирлеген муниципаль берәмлеген территориясендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы</p>
<p>Нигез эшләү өчен Программалар</p>	<ul style="list-style-type: none"> - РФ Шәһәр төзелеш кодексы, 29 декабрь 2004 ел, № 190-ФЗ; - 2003 елның 6 октябрәндәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»; - «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеген турында һәм Россия Федерациясендә аерым закон актарына үзгәрешләр кертү хакында " 2007 елның 8 ноябрәндәгә 257-ФЗ номерлы Федераль закон»; - «Транспорт куркынычсызлыгы турында " 2007 елның 9 февралендәгә 16-ФЗ номерлы Федераль закон»; - Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «жирлекләренен, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында " 2015 елның 25 декабрәндәгә 1440 номерлы карары»; <p>Бехтерев авыл жирлеген муниципаль берәмлегенен генераль планы.</p>
<p>Программаның Заказчысы</p>	<p>Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Бехтерев авыл жирлегенен башкарма комитеты, 423638, Бехтерево авылы, Гусев урамы, 8</p>
<p>Программаны Эшләүче</p>	<p>ТР Алабуга муниципаль районы башкарма комитеты</p>
<p>Программаның максатлары һәм бурычлары</p>	<p>Программаның максаты-Бехтерев авыл жирлеген муниципаль берәмлегенен заманча һәм нәтижәле транспорт инфраструктурасын үстерү, хәрәкәт куркынычсызлыгы дәрәжәсен күтәрү, муниципаль берәмлек халкы өчен</p>

	<p>транспорт комплексы хезмэтлэрэннэн файдалану мөмкинлеген һәм сыйфатын күтөрү.</p> <p>Күрсәтелгән максатларга ирешү өчен төп бурычларны хэл итэргә кирәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын үстерү һәм камилләштерү буенча чаралар оештыру; - юл хәрәкәте шартларын яхшырту чараларын оештыру; - юл хәрәкәте иминлеген арттыру буенча чаралар оештыру.
<p>Транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләре (Индикаторлары)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - жәмәгать транспорты маршрутларында тукталышлар саны норматив хәлдә; - гомуми файдаланудагы юллар озынлыгы; - УДС тыгызлыгы; -мәдәният һәм мәгариф объектларында вакытлыча парковкалар белән тәмин ителеш дәрәжәсенә туры килә.
<p>Программаны тормышка ашыру вакыты һәм этаплары</p>	<p>Программаны гамәлгә ашыру вакыты: 2019-2035 еллар.</p> <p>Программаны гамәлгә ашыру этапларга бүлекчәләрне күздә тотмый.</p>
<p>Транспорт инфраструктурасы объектларын (чаралар төркемнәре, Ярдәмче программалар, инвестицион проектларны) проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча планлаштырылган чараларны (инвестицион проектларны) эреләндерелгән тасвирлау)</p>	<p>Әлеге программада тасвирланган чаралар транспорт чараларыннан файдаланучыларның уңайлылыгы һәм куркынычсызлыгы дәрәжәсен күтәргә һәм Бехтерев авыл жирлегә муниципаль берәмлегенә социаль-икътисадый хәлен яхшыртуга юнәлдерелгән</p>
<p>Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганакалары</p>	<p>2019-2035 елларда программа чараларын гамәлгә ашыру өчен кирәк булган финанс чараларының гомуми күләме 26190,5 мең сум тәшкил итәчәк, шулардан Бехтерев авыл жирлегә муниципаль берәмлеге бюджеты акчасы-2967,7 мең сум,</p>

	<p>Татарстан Республикасы бюджеты-23222,8 мең сум, шул исәптән еллар буенча да:</p> <p>2019 елда-4500,0 мең сум.;</p> <p>2020 елда-3000,0 мең сум.;</p> <p>2021 елда-3710,0 мең сум.;</p> <p>2022 елда-3710,0 мең сум.;</p> <p>2023 елда-5842,5 мең сум.;</p> <p>2024-2035 елларда-5428,0 мең сум.</p> <p>Программаны финанслау өчен акчалар күләме фаразланган характерда һәм жирле үзидарәнең вәкиллеке органы тарафыннан ел саен төзәтмәләр кертелергә тиеш.</p>
--	---

1 муниципаль берәмлекнең транспорт инфраструктурасының хәзерге торышына Характеристика

1.1 Россия Федерациясенең пространство оешмасы структурасында Россия Федерациясе субъекты положениесенә Анализ, Россия Федерациясе субъектының пространство оешмасы структурасында жирлекнең торышына анализ

Татарстан Республикасы Россия Федерациясе субъекты булып тора, Россиянең Европа өлеше үзәгендә Көнчыгыш-Европа тигезлегендә, ике елга — Идел һәм Кама кушылган урында урнашкан. Территориаль Идел буе федераль округы составына керә, ул Идел буе икътисади районына карый. Республика башкаласы-Казан шәһәре.

Татарстан Республикасы Киров, Ульяновск, Самара һәм Оренбург өлкәләре, Башкортостан Республикасы, Марий Эл Республикасы, Удмурт Республикасы һәм Чуваш Республикасы белән чиктәш. Карала торган субъектның майданы 67 847км², территориянең озынлыгы – төньяктан көньякка 290 км һәм көнбатыштан көнчыгышка 460 км.

Республиканың муниципаль төзелеше кысаларында, Татарстанның административ-территориаль берәмлекләре чикләрендә 956 муниципаль

берәмлек төзелгән:

- 2 шәһәр округы;
- 43 муниципаль район;
- 39 шәһәр жирлеге;
- 872 авыл жирлеге.

Алабуга муниципаль районы Татарстан Республикасының төньяк-көнчыгышында икътисади-географик яктан отышлы урында тора, республиканың көнбатыш һәм көнчыгышын, төньяк һәм көнчыгышын тоташтыручы мөһим магистральләр киселешендә булганда, аның көнчыгыш өлешендә житәрлек ресурслар белән тәэмин ителешкә ия (нефть, комсыз файдалы казылмалар, урман, су, жир ресурслары).

Алабуга муниципаль районының административ үзәге-Алабуга шәһәре Татарстан Республикасы башкаласыннан – Казан шәһәреннән 215 км ераклыкта, Удмуртия башкаласы – Ижевск шәһәреннән 180 км ераклыкта, Башкирия башкаласы Уфа шәһәреннән 360 км ераклыкта урнашкан.

Алабуга муниципаль районы республиканың түбәндәге муниципаль берәмлекләре белән чиктәш:

- көнбатышта-Мамадыш муниципаль районы белән;
- төньяк-көнчыгышта-Удмуртия Республикасы һәм Менделеевск муниципаль районы белән;
- Көнчыгыш һәм көньяк-көнчыгыш-Тукай муниципаль районы, Чаллы шәһәре округы;
- көньякта-Тукай һәм Түбән Кама муниципаль районнары белән.

Алабуга муниципаль районының административ корылышы «Алабуга муниципаль районы «муниципаль берәмлегенң һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләренң территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 22-ЗРТ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән һәм 50 торак пунктны үз эченә алган бер шәһәр жирлеге һәм 15 авыл жирлеге белән тәкъдим ителгән:

- Әлмәт авыл жирлеге;

- Бехтерев авыл жирлеге;
- Олы Елово авыл жирлеге;
- Олы Качык авыл жирлеге;
- Олы Шүрнәк авыл жирлеге;
- Костенеево авыл жирлеге;
- Лекарево авыл жирлеге;
- Морт авыл жирлеге;
- Мурзиха авыл жирлеге;
- Поспелово авыл жирлеге;
- Иске Күклек авыл жирлеге;
- Иске Юраш авыл жирлеге;
- Танай авыл жирлеге;
- Татар Дәм-Дөме авыл жирлеге.

Бехтерев авыл жирлеге Татарстан Республикасының төньяк-көнчыгышында, Алабуга муниципаль районының төньяк өлешендә урнашкан. Олы Качык авыл жирлеге төньяк-көнчыгышта һәм Поспелово авыл жирлеге, көнчыгышта һәм көньяк-көнчыгышта «Алабуга шәһәре» муниципаль берәмлеге, көнбатышта һәм төньяк-көнбатышта Алабуга муниципаль районы Әлмәт авыл жирлеге белән чиктәш. Жирлек территориясенә майданы-85, 45км². Жирлекнең административ үзәге-Бехтерево авылы. Бехтерев авыл жирлеге составына 2 торак пункт керә: Бехтерево һәм с. Көек..

1.1 жирлекнең социаль-иқтисади характеристикасы, жирлек территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеге характеристикасы, шул исәптән транспорт өлкәсендәге эшчәнлек, транспорт ихтыяжын бәяләү

Иқтисади үсеш күрсәткечләренең берсе-халык саны. Халык санын үзгәртү жирлектә тормыш дәрәжәсе, яшәү өчен территориянең жәлеп итүчәнлеге, эшчәнлек алып бару индикаторы булып тора.

2018 елның 1 гыйнварына Бехти авыл жирлегенә 1122 кеше кергән. Соңгы 5 елда муниципаль берәмлекнең халык саны динамикасы 1 нче таблицада күрсәтелгән. 1 нче Таблица – Бехтерев муниципаль берәмлегендә халык саны динамикасы

Ел	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Халык саны, кеше.	1109	1120	1126	1100	1122	1123

Бехтеревское муниципаль берәмлегендә соңгы 5 елда халык санының, даими рәвештә флуктуацияле, уртача 1114 кеше дәрәжәсендә стабильләшүе күзәтелә: + 0,7% ка кадәр, – 1,3% ка кадәр. 2017 елда уртача елга карата халык үсеше 0,7 % тәшкил итте. Бехтерев муниципаль берәмлеге буенча Дәүләт статистикасы мәгълүматлары буенча:

- арт коэффициенты 6,3 промилле тәшкил итте (туучылар саны-18 кеше, үлүчеләр саны-11 кеше);

- туучылар санының гомуми коэффициенты -16,2 промилле;

- үлем санының гомуми коэффициенты -9,9 промилле.

Дәүләт статистикасы мәгълүматларына караганда, эшкә яраклылык планында муниципаль берәмлекнең халык структурасы түбәндәгечә тәкъдим ителә:

Бехтерев авыл жирлеге муниципаль берәмлеге буенча эшкә яраклы халыкның 2016 елда күчүе 0,6 % күләмендә уңай сальдога ия. Муниципаль берәмлеккә эшкә яраклы яшьтәге кешеләр саны 21(халыкның гомуми саныннан 1,9%) тәшкил итә. Муниципаль берәмлектән эшкә яраклы яшьтәге кешеләр саны 14(халыкның гомуми саныннан 1,3%) тәшкил итә.

2017 елда барлык милек формасындагы оешмалар хезмәткәрләренең уртача айлык хезмәт хакы Бехтерев авыл жирлегендә 29 083,2 сум тәшкил итте. Муниципаль оешмалар һәм муниципаль берәмлек жирле үзидарә органнары хезмәткәрләренең уртача айлык хезмәт хакы 2017 елда 30719,6 сум тәшкил итте, бу шулай ук өлкә күрсәткечләре рәхсәтендә.

Авыл жирлегенен көньяк-көнбатыш өлешендә «Алабуга " ППТ МИЗ житештерү базасы эшли. Бехтерев авыл жирлегенен төп авыл хужалыгы предприятиеләре: "Алабуга ХПП» ААЖ, «Бехтерево" ЖЧЖ»

Бехтерев муниципаль берәмлегендә түбәндәге мәдәният учреждениеләре эшли:

Бехтерев мәдәният йорты;

- Гәрәй клубы»

Бехтерево авылы китапханәсе;

- Гәр авылы китапханәсе.

Жирлектә Петр һәм Павел чиркәве тарихы музейе һәм дини (хажилар) объектлар-Петр һәм Павел чиркәве, Ильинская чиркәве урнашкан.

Бехтерев авыл жирлегенә муниципаль берәмлеге территориясендә эшли:

- 2 мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе(Бехтерево һәм Гәр авылларында);

А) Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының " Бехтерев балалар бакчасы "Муниципаль Бюджет Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе;

б) Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Гәрәй балалар бакчасы;

- Алабуга муниципаль районы Бехтерев урта гомуми белем бирү мәктәбе.

Алабуга муниципаль районы халкына медицина хезмәте күрсәтүне «Алабуга үзәк район хастаханәсе» муниципаль бюджет сәламәтлек саклау учреждениесе, Алабуга шәһәрендә урнашкан Поликлиникалар һәм стационарлар башкара.

Бехтерев авыл жирлегенә Алабуга шәһәрендә урнашкан Ашыгыч медицина ярдәме станциясенә хезмәт күрсәтүнең норматив радиусында урнашкан.

Бехтерев авыл жирлегендә амбулатор-поликлиника учреждениеләреннән 2 фельдшер-акушерлык пункты эшли: Бехтерев фельдшер-акушерлык пункты, проект егәрлеге-сменага 23 кеше.

Муниципаль берәмлек территориясендә халыкның транспорт белән

кызыксынуу күбрәк шәхси транспорт һәм жәяү йөрү исәбенә, шулай ук моторизацияләнгән транспорт хисабына канәгәтләнделә.

Бехтерев авыл жирлегә муниципаль берәмлегендә пассажирлар ташу нигездә район үзәгә буенча автомобиль транспорты белән пассажирлар йөртүне гамәлгә ашыручы Татарстан Республикасы һәм күрше өлкә шәһәрләре арасында оештырыла. Автотранспорт предприятиеләре паркында төрле житештерүчеләрнең автобуслары, маршрут таксилары һәм микроавтобуслар урнашкан. Автобуслар йөри торган маршрутлар өлкә администрациясә һәм район администрациясә тарафыннан раслана. Хәрәкәт расписаниесә һәм тукталыш пунктлары шулай ук район һәм өлкә администрациясә белән килешәләр. Районның төрле торак пунктларында яшәүчеләр үз йортларынан район үзәгенә һәм районның башка торак пунктларына барып житә алсын өчен жәмәгәт автотранспортына бару маршрутлары төзелгән. Күчереп утыртуга ирешкән пассажирлар һәм жәмәгәт транспортында айга күп йөрүчеләр айлык йөрү билетларын ала алалар.

Моннан тыш, Бехтерево авылының Алабуга шәһәренә территориаль якынлыгын (шәһәр чигеннән бистә үзәгенә кадәр 10 километр чамасы) исәпкә алып, күрсәтелгән поселок Алабуга шәһәре жәмәгәт транспортына хезмәт күрсәтү өлкәсенә керә.

Бехтеревское муниципаль берәмлеге территориясендә транспорт соравы жирлекнең икътисади эшлеренеп кызыксынган субъектларынып йөк һәм эшлекле корреспондентлары, маятник хезмәт миграциясә барышында хезмәт корреспондентлары, шулай ук авыл торак пунктларындагы кешелернеп уку һәм социаль-көнкүреш хеберләре хисабына формалаштырыла.

1.1 транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасы эшчәнлегенең характеристикасы һәм эш күрсәткечләре

Бехтерев авыл җирлеге муниципаль берәмлегенә транспорт системасын үстерү муниципаль берәмлек халкының тормыш сыйфатын яхшырту өчен кирәкле шарт булып тора.

Автомобиль юллары челтәренә булу һәм торышы территорияль бөтенлеге һәм икътисадый киңлекнең бердәмлеге белән билгеләнә. Жәмгыятьнең социаль-икътисади ихтыяҗларына юллар һәм җирле әһәмияткә ия инфраструктура торышы туры килмәү проблемасы икътисади кыенлыklarның һәм тискәре социаль процессларның сәбәпләреннән берсе булып тора.

Авыл җирлегенә транспорт инфраструктурасының төп структур элементлары булып урамнар һәм юллар челтәре, шулай ук аның белән бәйлә жәмәгать транспорты челтәре тора.

Бехтерев авыл җирлеге муниципаль берәмлегенә башка регионнар белән тышкы транспорт-икътисадый элементлар автомобиль (индивидуаль һәм жәмәгать) һәм тимер юл транспорты төрләре тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Алабуга районы территориясендә Бехтерев авыл җирлеге территориясе буенча «Алабуга» СЖТ МИЗ житештерү базасы «Промышленная» станциясеннән «Тихоново» станциясенә кадәр уза торган тимер юл транспорты эшли. Авыл җирлеге чикләрендә тимер юлларның озынлыгы 4 км тәшкил итә.

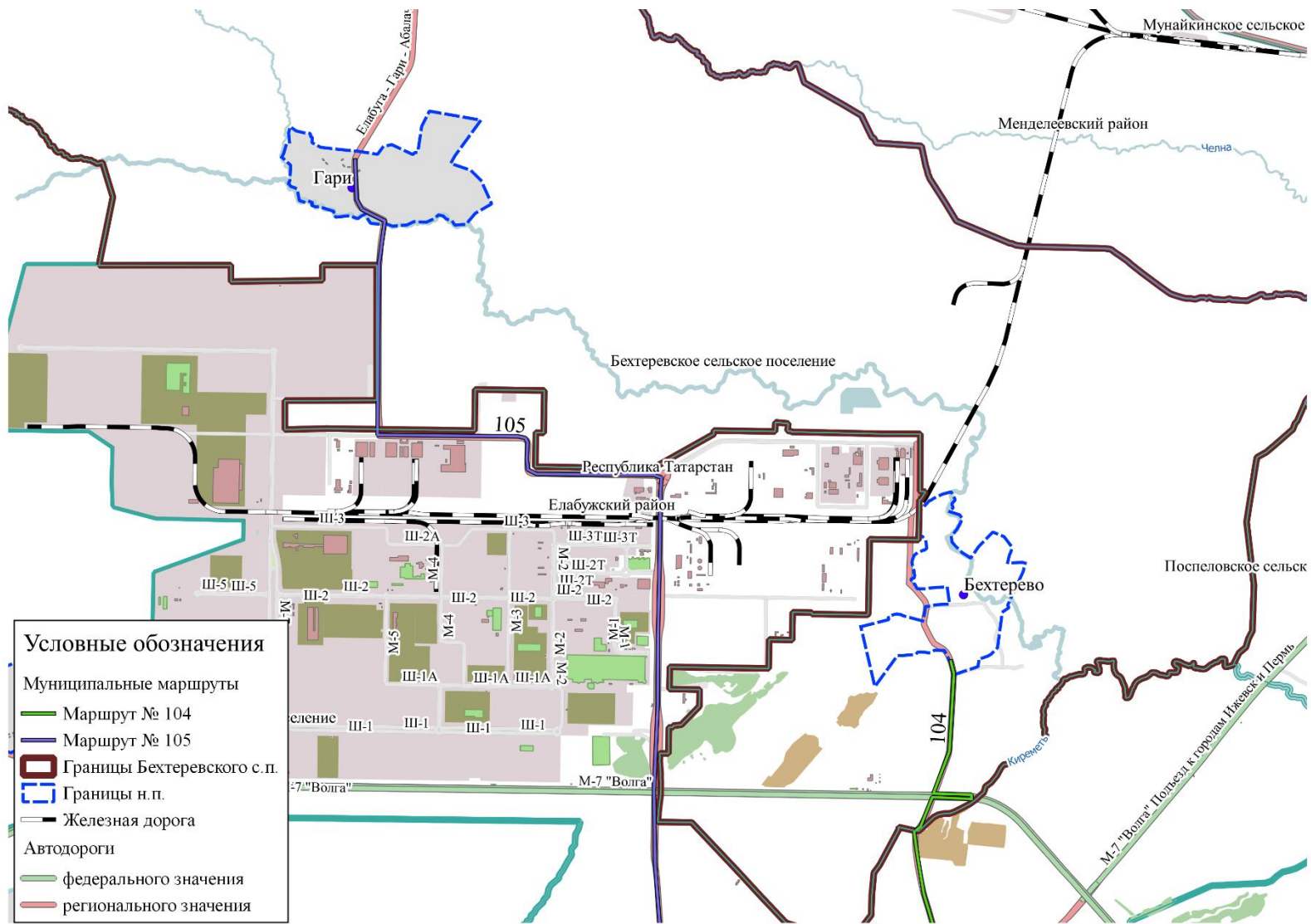
Автомобиль транспорты тышкы һәм шәһәр эчендәге пассажирлар ташуның шактый өлеше гамәлгә ашырыла торган транспортның төп төре булып тора, шулай ук йөк ташуның күп өлеше.

Бехтерев авыл җирлеге муниципаль берәмлегендә гомуми файдаланудагы автомобиль транспортында пассажирлар йөртү 104 нче Алабуга – Бехтерево т.п. һәм 105 нче Алабуга – Гәр т. п. буенча гамәлгә ашырыла.

Тукталыш пунктларының норматив-жәяүлеләр йөри алырлык территорияләренә өлеше 94 % тәшкил итә.

Бехтерев авыл җирлеге муниципаль берәмлеге территориясе буенча узучы Республика даими рәвештә пассажирлар ташуның шәһәр яны муниципаль маршрутлары схемасы 1 рәсемдә күрсәтелгән.

Су һәм һава транспорты файдаланылмый.

Шәһәр яны муниципаль маршрутларының 1 нче схемасы рәсеме

1.1 жирлек юллары челтәренең характеристикасы, юл хәрәкәте параметрлары (тизлек, тыгызлык, транспорт чаралары агымнары хәрәкәтенең составы һәм интенсивлыгы, юл хәрәкәте торышын характерлаучы коэффициенты һәм башка күрсәткечләр, әйләнә-тирә мохиткә автомобиль транспортынан экологик йөкләнеш һәм икътисадый югалтулар), юлларны карап тоту сыйфатын бәяләү

Автомобиль юллары Бехтерев авыл жирлеге муниципаль берәмлегенә транспорт инфраструктурасының мөһим өлеше булып тора. Алар авыл жирлеге территориясен Алабуга районы һәм Татарстан Республикасы торак пунктлары, жирлекнең авыл жирлеге административ үзәге – Бехтерево авылы белән бәйләләр, жирлек торак пунктларының яшәшешен тәэмин итәләр, күп очракта авыл жирлегенә үсеш мөмкинлекләрен билгелиләр, алар буенча йөк һәм пассажирлар ташу гамәлгә ашырыла. Муниципаль берәмлекнең тотрыклы икътисадый үсешенә ирешү, жирле житештерүчеләрнең конкурентлылык сәләтен арттыру һәм халыкның тормыш сыйфатын яхшырту мәсьәләләрен хәл итү автомобиль юллары челтәрен үстерү дәрәжәсенә бәйле.

Бехтерев авыл жирлегенә Алабуга шәһәре һәм Татарстан Республикасының башка торак пунктлары белән тышкы элемент М-7 " Волга» Мәскәү – Владимир – Түбән Новгород-Казан – Уфа федераль автомобиль юлы буенча тормышка ашырыла.

Бехтерев авыл жирлеге территориясә буенча төбәк әһәмиятендәге 3 юл уза: а/д «Алабуга – Ижевск»–Бехтерево, озынлыгы 1,755 км, а/д Алабуга – Гәри –Абалач, озынлыгы 8,585 һәм а/д «Алабуга – Гәри –Абалач» – «Полянка» станциясә.

Урам-юл челтәренең озынлыгы буенча мәгълүматлар 2 нче таблицада китерелгән.

2 нче Таблица – Бехтерев авыл жирлеге муниципаль берәмлеге чикләрендә уза торган гомуми файдаланудагы юллар озынлыгы

№ п/п	Автомобиль юлының исеме	Озынлыгы, км
-------	-------------------------	--------------

1	Гомуми файдаланудагы юлларның гомуми озынлыгы, шулардан:	23,632
2	федераль эһәмияттәге юллар	3,000
3	төбәк эһәмиятендәге һәм муниципальара эһәмияттәге юллар	12,340
4	жирле эһәмияттәге юллар	8,292

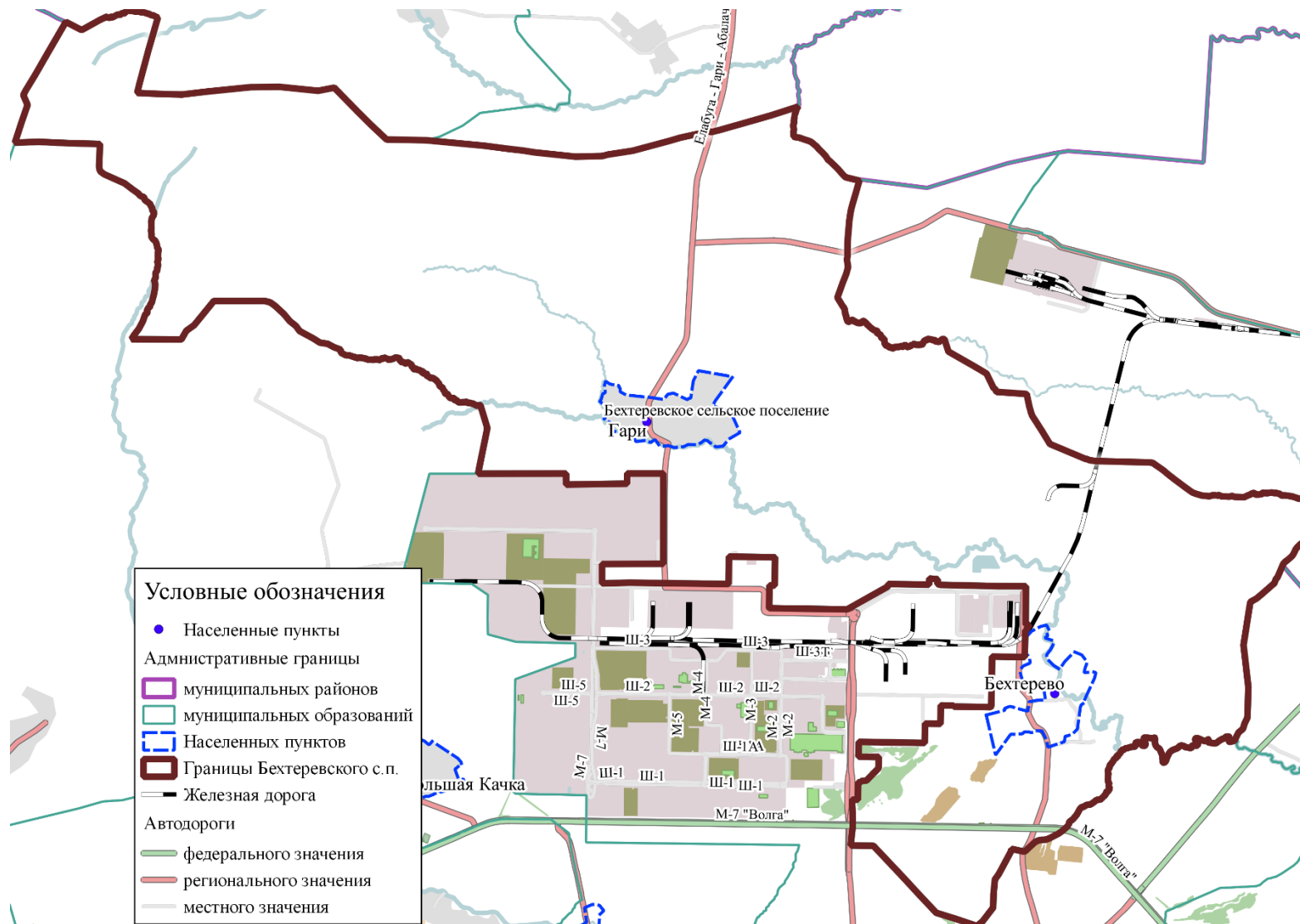
Бехтерев авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә юл челтәре федераль һәм региональ эһәмияттәге юллар белән формалаштырыла. Автомобиль юлларының юл челтәре схемасы 2 рәсемдә күрсәтелгән.

Бехтерев авыл жирлеге муниципаль берәмлеге буенча уза торган гомуми файдаланудагы автомобиль юлларының озынлыгы 23,922 км тәшкил итә.

Федераль эһәмияттәге автомобиль юлының интенсивлыгы 2159 берәмлек/сәг тәшкил итә, үткәрү сәләте-5000 берәмлек/сәг, йөк ташу коэффициенты – 0,43.

V категория өчен 1 полосалар, 4,5 метр полосаның киңлеге карала, бүлү полосасы таләп ителми, автомобиль юллары, велосипед һәм жәяүлеләр юллары, тимер юллар белән бер дәрәжәдә кисешергә рөхсәт ителә.

Жирле эһәмияттәге юлларны йөкләү дәрәжәсе 30 % тан артмый, иң күп йөкләнеш М-7 «Волга» федераль эһәмияттәге юлда күзәтелә һәм юлларның үткәрүчәнлек сәләте 43% тәшкил итә.

Бехтерев авыл жирлеге муниципаль берәмлегенең юл челтәре

3 нче Таблица – Бехтеревское муниципаль берәмлеге территориясе буенча уза торган гомуми файдаланудагы юллар
Исемлеге

№ п/п	Юл исеме	Юллар категория се	Юлның гомуми озынлыгы, км	Каплау төрләре буенча жир кишәрлекләре				Хәрәкәт полосалар ының гомуми саны	Хәрәкәт полосасының киңлеге, м
				цемент бетон	асфальт бетон	вак таш	жир		
Федераль эһәмияттәге автомобиль юллары									
1	М – 7 «Волга " (Мәскәү - Владимир - Түбән Новгород - Казан - Уфа	ІБ	3,000	-	3,0	-	-	4	3,75
Төбәк эһәмиятендәге автомобиль юллары									
2	Елабуга-Гари-Абалач	IV	7,185	-	7,185	-	-	2	3,0 - 3,25
3	Елабуга-Гари-Абалач	III	1,400	-	1,400	-	-	2	3,25 - 3,5
4	"Елабуга-Ижевск" - Бехтерев	IV	1,755	-	1,755	-	-	2	3,0 - 3,25
5	"Елабуга - Гари –Абалач" - Станция "Полянка""	III	2,000	-	2,000	-	-	2	3,25 - 3,5
Жирле эһәмияттәге автомобиль юллары									
6	Бехтерев авылы, Дальняя урамы	V	0,567	-	-	0,567	-	-	4,5
7	Бехтерев авылы, А. П. Гусев урамы	IV	0,742	0,742	-	-	-	-	4,5
8	Бехтерев авылы, Тарлов урамы 2	V	0,287	-	-	0,287	-	-	4,5
9	Бехтерев авылы, Тарлов урамы, 1	V	0,355	-	-	0,355	-	-	4,5
10	Бехтерев авылы, Полевая урамы	V	0,326	-	-	0,326	-	-	4,5
11	Бехтерев авылы, чиркәү урамы	IV	0,58	0,58	-	-	-	-	4,5
12	Бехтерев авылы, Смычка урамы	IV	0,639	0,639	-	-	-	-	4,5
13	Бехтерев авылы	V	0,334	-	-	0,334	-	-	4,5
14	Бехтерев авылы, Широкая урамы	V	1,34	-	-	1,34	-	-	4,5
15	Бехтерев авылы, киң каләм	V	0,192	-	-	0,192	-	-	4,5
16	Бехтерев авылы, Зеленая урамы	V	0,899	-	-	0,899	-	-	4,5

17	Гэр авылы, Родник урамы	V	0,267	0,267	-	-	-	-	4,5
18	Гэр авылы, урта ур.	V	0,08	-	-	-	0,08	-	4,5
19	Гэр авылы, Үзэк урамы	V	0,884	-	-	0,884	-		4,5
20	Гэр авылы, Гаринская урамы	V	0,165	-	-	0,165	-		4,5
21	Гэрэй авылы, Мэктэп урамы	V	0,635	0,635	-	-	-		4,5
22	Бехтерево авылы күпер кичүе белэн ур.	V	1,270	0,612	0,658				4,5

Алабуга районы юл челтәренең югары тыгызлыгы белән характерлана. Районда юл челтәренең тыгызлыгы күрсәткече 0,44 км/км² тәшкил итә, бу урам һәм юллар челтәренең югары үсеш алуын күрсәтә. Бехтерев авыл жирлеге муниципаль берәмлеге чикләрендә урам-юл челтәренең тыгызлыгы 0,26 км/км² тәшкил итә.

Юл хәрәкәтендә катнашучылар ягыннан экологик йөкләнеш түбәндәге шартлар аркасында түбән дип бәяләнә:

- хәрәкәт интенсивлыгы һәм УДС йөкләве түбән әһәмияткә ия;
- гомуми агымда йөк транспорт чараларының аз өлеше;
- су басу ситуацияләренең булмавы.

Муниципаль берәмлекнең урам-юл челтәре житешсезлегенә жәяүлеләрнең хәрәкәтен тәртипкә салу өчен кирәкле тротуарларның торышы һәм юклыгы да канәгатьләндерерлек түгел, шуның нәтижәсендә торак пунктлар урамнарында жәяүлеләр катнашында юл-транспорт һәлакәтләре килеп чыгу ихтималы зур.

1.1 жирлектәге транспорт чаралары паркы составын һәм автомобильләштерү дәрәжәсен анализлау, парковкалар (парковка урыннары белән тәэмин итү)

Бехтерев авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә транспорт чараларының актив паркына сан ягыннан һәм сыйфатлы анализ үткәрү өчен Россия Федерациясе Федераль салым хезмәтенен (Россия Федерациясе Федераль салым хезмәте) хисаплары кулланылды. 2016 ел нәтижәләре буенча жирлек транспорт чаралары паркының сан ягыннан характеристикалары 4 нче таблицада китерелгән.

Бехтерев авыл жирлеге муниципаль берәмлегенен транспорт чаралары паркының микъдар характеристикалары

Исем	Барлыгы, ед.	Оешмалар милкендә, бер.	Гражданнар милкендә, бер.
Транспорт чаралары, барлыгы,	391	3	388

шул исәптән:	350	3	347
жиңел автомобильләр	2	0	2
мотоцикллар, моторлар	1	0	1
автобуслар	38	0	38

Таблицадан күренгәнчә, авыл жирлеге территориясендә теркәлгән транспорт чараларының бер өлешен жиңел автомобильләр тәшкил итә. Өлеше йөк транспорты булып тора незначительной, әмма бар, дип әйтергә кирәк арттыру. Автобусларның өлеше әлеге вакыт аралыгында үзгәрми диярлек.

Транспорт чараларын кую һәм тукталышлар өчен урыннар урнаштыру параметрлары буенча алынган мәгълүматны анализлау парковка киңлегенә ихтияжны канәгатьләндерү дәрәжәсен һәм юл челтәренә йөкләнешне бәяләргә мөмкинлек бирәчәк.

Бехтерев авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә автотранспортны Саклау авыл дирлеге халкынып йорт яны участкаларына да тартыла.

Бехтерев авыл жирлеге муниципаль берәмлеге буенча 2016 елга автомобильләштерү дәрәжәсе 1000 кешегә 315 автомобиль тәшкил итә.

Транспорт чараларын вакытлыча саклау өчен машина-уринга булган ихтияжны исәпләп чыгару нәтижәсендә «Бехтерев урта гомуми белем бирү мәктәбе» һәм Гарин авыл клубында 14 машина урыны күләмендә дефицит ачыкланган..

1.1 гомуми файдаланудагы транспорт чаралары эшенең характеристикасы, пассажирлар агымына анализны да керттеп

Пассажир транспорты халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсенә мөһим элемент булып тора, аннан башка жәмгыятьнең нормаль эшләве мөмкин түгел. Ул халыкның житештерү, көнкүреш, мәдәни максатлар белән бәйле күчмә хәрәкәтләргә булган ихтияжын канәгатьләндерүгә юнәлдерелгән.

Пассажирлар ташу Алабуга муниципаль районының даими рәвештә

пассажи́рлар ташуның муниципаль маршрутларының расланган реестры нигезендә гамәлгә ашырыла. Пассажи́рлар ташу белән 2 пассажир ташучы шөгылльәнә: Хә Алиев И. Д. һәм Худан Л. И. Бехтерев авыл жи́рлеге муниципаль берәмлеге территориясе буенча 2 маршрут уза:

– Бехтерев т. п. - №104Елабуга-Бехтерев т. п.;

- №105 Алабуга-Гәр т. п.

5 нче таблицада Бехтерев авыл жи́рлеге муниципаль берәмлеге территориясе буенча узучы жәмәгать транспортының даими маршрутларының техник-эксплуатацион параметрлары буенча мәгълүматлар китерелде.

5 Таблица – жәмәгать транспортының даими маршрутларының техник-эксплуатацион параметрлары буенча мәгълүматлар

№ п/п	Маршрутның теркәү номеры	Маршрут исеме	Маршрутның озынлыгы, км	Айга рейслар саны	ТС максимум саны	Маршрутта ТС маркасы	Айлык пассажирлар агымы, мең кеше.	Норматив-Нея сыешлыгы, кеше сыешлыгы.
1	104	Алабуга-Бехтерево т. п.	37,4	168 186	1	Форд 222702	-	18
2	105	Алабуга-Гари т. п.	52,8	60-62	1	FIAT DUCATO	2,6	19
Искәрмә – муниципаль маршрутларда ТС максимум саны буенча мәгълүматлар пассажирлар ташучылар тарафыннан бирелгән 2017 ел өчен хисаплардан алынды.								

Маршрутларда пассажирлар ташу системасы инфраструктурасының иң мөһим компонентларының берсе-тукталыш пунктлары. Пассажи́рлар ягыннан да, пассажирлар йөртүне гамәлгә ашыручы машина йөртүчеләр өчен дә, юл хәрәкәтендә катнашучы башка кешеләр өчен дә аларны куркынычсыз һәм уңайлы итеп эксплуатацияләү өчен жәмәгать транспорты тукталышларын төзегәндә «гомуми файдаланудагы автомобиль юллары " ГОСТ Р 52766-2007 таләпләрен үтәргә кирәк. Төзекләндерү элементлары. Гомуми таләпләр» һәм халыкның төрле төркемнәре өчен уңайлы шартларны исәпкә алып, тукталыш пунктларын төзекләндерү буенча юл хезмәтләре эшен регламентлаучы башка

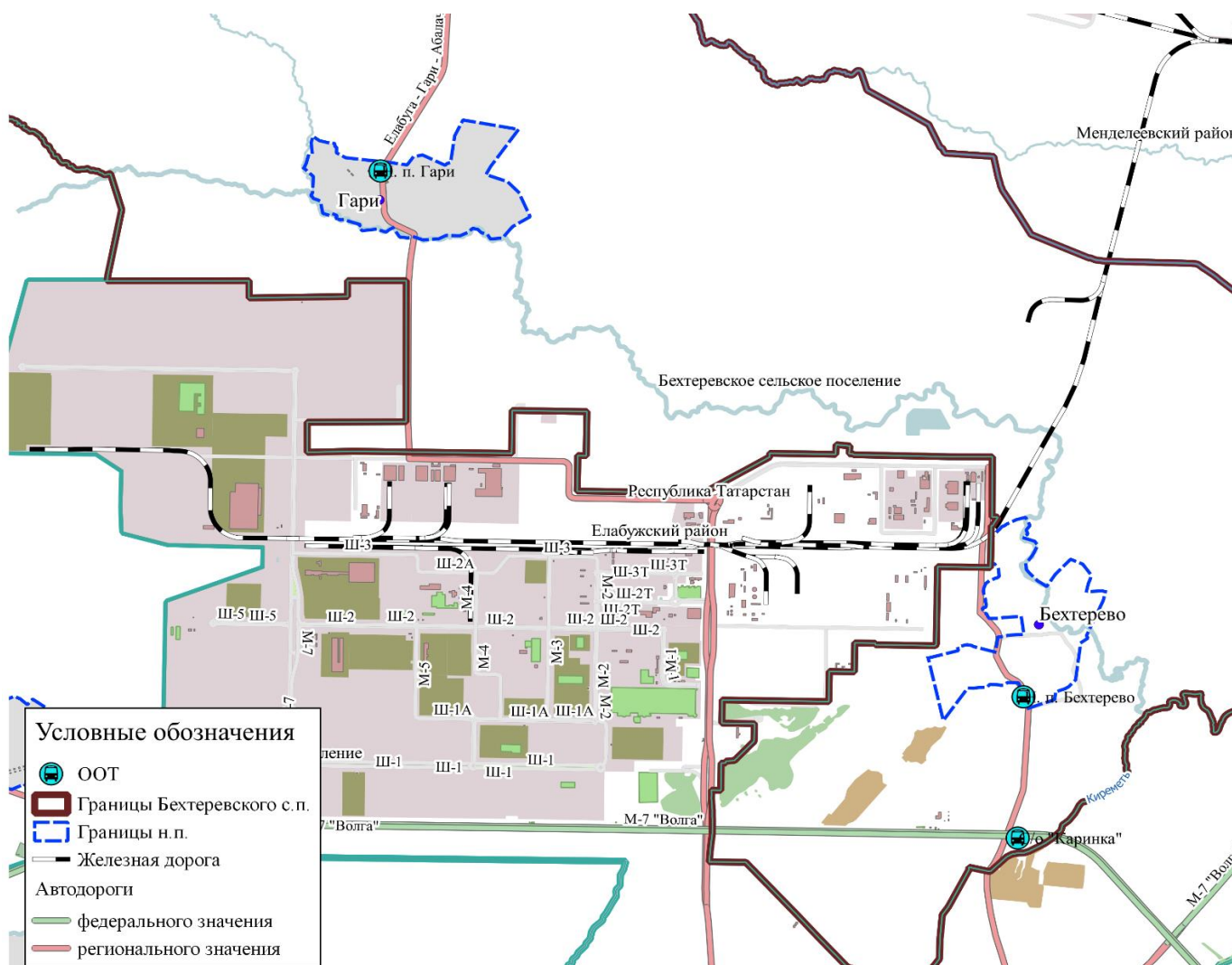
норматив документлар.

3 рәсемгә жирлекнең тукталыш пунктларын урнаштыру картограммасы тәкъдим ителде. 6 нчы таблицада тикшерелә торган муниципаль берәмлекнең тукталыш пунктларын төзекләндерү буенча мәгълүматлар китерелгән.

Бехтерев авыл жирлегенә территориясендә жәмәгать транспорты тукталышларын төзекләндерү

№ п/п	Исем	Юнәлеш	Автобус павильоны	Автобус павильоннар	Тукталыш майданчыгы	Тукталыш билгесе	Яктырту	Жәяүле кичү
1	Н. Бехтерево Бистәсе	Туры	+	-	+	-	-	-
2	Н. Гәр	Туры	-	-	-	-	-	+
3	с/о "Каринка"	+	+	+	+	-	+	+

Бектерев авыл җирлеге муниципаль берәмлегенң тукталыш пунктларын урнаштыру 3-Картограммасының рәсеме

1.1 Жәяүлеләр һәм велосипед хәрәкәте шартларының характеристикасы

Жәяүлеләр хәрәкәте корреспондентларның иң яхшы төре булып тора, чөнки транспорт инфраструктурасына иң аз таләпләр куя, әйләнә-тирә мохитнең пычрануы һәм уйлану белән бәйле тискәре нәтиҗәләргә китерми, шулай ук халыкның сәламәтлек дәрәжәсен арттыруга ярдәм итә. Әмма гражданның уңайлы һәм куркынычсыз күчү өчен урам-юл челтәрен юл хәрәкәтен оештыруның тиешле техник чараларынан файдаланып, кирәкле жәяүлеләр элементәсе белән тәэмин итәргә кирәк.

Бектерев авыл җирлеге муниципаль берәмлеге урамнарының һәм юлларының күп өлеше тротуарлар һәм жәяүлеләр юллары белән тәэмин ителмәгән.

Жирлекнең урам-юл челтәрен заманча жәяүлеләр инфраструктурасы белән жиһазландыру кайбер мәсьәләләрне хәл итәргә мөмкинлек бирәчәк:

- жәяүлеләр хәрәкәтенең куркынычсызлык дәрәжәсен һәм уңайлылығын арттыру;
- жирлек торақ пунктларының жәяүлеләр өчен үтемлелеген тәмин итү;
- жирлек халкының жәяү хезмәт миграцияләренең сыйфатын, ягъни хезмәт кушымталар урынына кадәр хәрәкәт итү сыйфатын арттыру;
- жирлек перифериясе белән үзәк район арасында жәяүлеләр өчен элемент булдыру;
- мәдәни-көн күреш хезмәте күрсәтү объектларының жәяүлеләр өчен үтемлелеген тәмин итү;
- жирлек торақ пунктлары эчендә жәяүлеләр элементсен арттыру;
- мәдәни мирас статусына ия булган тарихи-ландшафт комплексларын ял итү һәм туризмны үстерү максатларында жәяүлеләр маршрутлары белән тәмин итү.

Бехтерев авыл жирлегенә муниципаль берәмлегенә урам-юл челтәре тышкы электр элементәсе белән тәмин ителмәгән.

Велосипед хәрәкәте жәяүлеләр өчен дә йөрү өстенлекләренә ия, өстәвенә, хәбәрчеләрне ерак араларга да алып барырга мөмкинлек бирә. Жирлек территориясендә велосипедта йөрү өчен махсус юллар каралмаган. Велосипедчылар хәрәкәте юл хәрәкәте кагыйдәләре таләпләренә туры китереп гомуми файдаланудагы юллар буенча гамәлгә ашырыла.

1.1 йөк транспорт чаралары хәрәкәтенә Характеристика, транспорт чаралары коммуналь һәм юл хезмәтләренә эшен бәяләү, әлеге транспорт чаралары өчен инфраструктура торышын бәяләү

Йөк транспорты йөкләрне житештерү урыныннан куллану урынына күчәрү өчен төп транспорт төре булып тора.

Бехтерев авыл жирлегенә территориясе буенча федераль әһәмияттәге М-7 «Волга» автомобиль юлы уза, ул аеруча интенсив йөк ташу белән характерлана. Пик чорында йөк транспорты хәрәкәте интенсивлығы сәгатенә 450 транспорт чарасы тәшкил итә. Әмма бу ташу транзит характерда һәм тулаем муниципаль берәмлектә Транспорт һәм экологик хәлгә сизелерлек йогынты ясамый.

Муниципаль берәмлектә йөк транспорты хәрәкәтенең төп маршрутлары региональ әһәмияттәге Алабуга – Гәри-Абалач автомобиль юллары буйлап уза.

Муниципаль берәмлек территориясендә йөк ташуны гамәлгә ашыручы төп

предприятиеләр - «Алабуга» СЖТ МИЗ, «Алабуга ХПП» ААЖ, «Бехтерево»ЖЧЖ.

Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын карап тоту буенча подрядчы оешманы билгеләү «дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләренә сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында " 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

М 7 «Волга " федераль әһәмияттәге автомобиль юлын карап тоту буенча эшләренә Мәскәү – Түбән Новгород Шрдор ФКУ башкара.

1.2 юл хәрәкәте иминлегенә дәрәжәсен анализлау

Юл-транспорт һәлакәтләре турындагы мәгълүматларны һәрьяклап анализлау юл хәрәкәте иминлеген оештыру һәм тәмин итү буенча эшнең иң мөһим өлешләренә берсе булып тора.

Бүгенге көндә автомобиль юлларында авариялелек проблемасы транспорт чаралары паркы артуга, юл-транспорт инфраструктурасында катнашучылар ихтыяжларына туры килмәүгә һәм машина йөртүчеләр дә, жәяүлеләр дә дисциплинаның түбән булуына бәйле рәвештә аеруча кискен тора.

Хәзерге вакытта юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү, юл-транспорт һәлакәтләрен кисәтү һәм аларның авыр нәтижеләрен киметү транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерүнең актуаль мәсьәләләреннән берсе булып тора.

Авариялелек статистикасын анализлау өчен башлангыч мәгълүматлар сыйфатында РФ Юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү буенча Баш идарәсенә (ЮХИДИ) авариялелекнең рәсми статистикасы мәгълүматлары кулланылды, РФ Эчке эшләр министрлыгы тарафыннан бирелгән ачык мәгълүматлар кулланылды.

2017 елда 140 үчет юл-транспорт вакыйгасы булды. Әлеге юл-транспорт һәлакәте нәтижәсендә 12 кеше һәлак булган, 188 кеше яраланган. 2017 ел эчендә социаль куркыныч 100 мең кешегә 14 кеше һәлак булган. Зыян күрүчеләренә гомуми саныннан (һәлак булган һәм яраланган) юл-транспорт һәлакәтләрендә һәлак булучыларның өлеше буларак исәпләнелә торган нәтижеләренә авырлыгы 2017 елда 6 % тәшкил итте. Шулай итеп, 2017 елда Алабуга районы юлларында авариялелек түбән дәрәжәдә булды, дигән нәтижә ясарга була.

Алабуга районы буенча өч еллык чорда авариялелекнең гомуми статистикасы 7 нче таблицада китерелгән.

7 нче Таблица – 2015-2017 еллар өчен Алабуга районында юл – транспорт һәлакәтләре статистикасы.

Гомуми мәгълүматлар	2015 г.	2016 г.	2017 г.
Исәпкә алу юл-транспорт һәлакәтләре саны, берәмлек	110	99	140
Кеше һәлак булды	14	9	12
Яраланган кеше	175	148	188
Соц. 100 мең кешегә үлем куркынычы	16	10	14
Авырлык, %	8	6	6

2016 елда 2015 ел белән чагыштырганда барлык күрсәткечләр дә кимеде.

Әмма 2017 елда 2016 елга карата барлык күрсәткечләр дә арткан

Бехтерев авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә концентрация урыннары ачыкланмады.

1.1 транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты дәрәжәсен, халыкның куркынычсызлыгын һәм сәламәтлеген бәяләү

Автомобиль транспорты һәм автотранспорт комплексы инфраструктурасы әйләнә-тирә мохитне пычратуның төп чыганаclarына карый.

Һава бассейнының автотранспорт ташлары белән пычрануының төп сәбәбе-автотранспорт санының артуы, аның тузуы һәм сыйфатсыз ягулык булуы.

Эчке яну двигательләренең эшкәртелгән газлары зарарлы матдәләр һәм кушылмалар, шул исәптән канцерогеннар бар. Нефть продуктлары, шиннарның тузу продуктлары, тормоз накладкалары, юл катламнарына каршы кулланыла торган хлоридлар юл бие полосаларын һәм су объектларын пычраталар.

Эчке яну двигательләренең чыгару (тавыштан тыш) төп компоненты – углерод окисе (угар газ) – кеше, хайваннар өчен куркыныч, концентрациягә бәйле рәвештә, төрле дәрәжәдәге агулану тудыра. Автомобильләр һәм пычраткыч матдәләр чыгаруы ярдәмендә һавада яңа матдәләр, агрессив матдәләр барлыкка килергә мөмкин. Автомобиль юлларына якин-тирә

территорияларда су, туфрак һәм үсемлекләр канцероген матдәләр йөртүче булып тора. Биредә яшелчә, жиләк-жимеш үстерү һәм үләннәрне терлекләргә ашату мөмкин түгел.

Автотранспортның әйләнә-тирә мохитне пычратуга тискәре йогынтысын киметү буенча эш юнәлешләренә берсе булып альтернатив ягулыкны – сыекландырылган һәм сыекландырылган газны куллануны алга таба киңәйтү, юлларны төзекләндерү, двигательләрнең эшен контрольдә тоту тора.

Һава пробаларының гомуми саныннан 50% тан артыгы автомагистральләрдә алынган пробалар тәшкил итә.

Районның автомагистральләрендә стационар күзәтү постлары юк.

1.1 җирлекнең транспорт инфраструктурасын үстерү һәм урнаштыру шартлары һәм перспективалары характеристикалары

Муниципаль берәмлекнең Генераль планында торак фонды күләмен 2020 елга – 33,2% ка, 2035 елга 83,0% ка арттыру планлаштырыла. 2035 елга торак территорияләргә үстерү буенча тәкъдим ителгән барлык чараларны гамәлгә ашыру шарты белән, авыл жирлегә торак фондының гомуми күләме 43,2 мең кв. м. га кадәр артырга тиеш, фаразланган чорда торак фонды үсеше елына 19,6 мең кв.м. яки 0,78 мең кв. м. тәшкил итәргә тиеш.

РФ СП кысаларында Транспорт тимер юл транспорты буенча чара үз эченә ала: «Казан – Екатеринбург магистрален төзегәндә» махсус югары тизлекле тимер юл магистральләргә төзелеш " бүлегендә (2020 елга кадәр) беренче этапка (2020 елга кадәр). Тимер юл буйлап пассажирлар ташудан тыш, куркыныч йөкләргә: химик реагентлар, газ, бензин һәм башка нефть продуктларын Алабуга районына да, шулай ук Татарстан Республикасының башка районнарына да китерү мөмкин.

1.2 Транспорт инфраструктурасы үсеше һәм эшчәнлегә өчен кирәкле норматив-хокукий базаны бәяләү

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Бехтерев авыл жирлегә муниципаль берәмлегенә транспорт инфраструктурасы эшчәнлегә һәм үсешә с нигезендә гамәлгә ашырыла:

- Россия Федерациясә шәһәр төзелешә кодексә;
- «Россия Федерациясендә автомобиль юллари һәм юл эшчәнлегә туринда һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хақинда " 2007 елның 8 ноябрәндәгә 257-ФЗ номерлы Федераль закон»;
- «Юл хәрәкәтә иминлегә туринда " 1995 елның 10 декабрәндәгә 196-ФЗ номерлы Федераль закон»;
- РФ Хөкүмәтенә «юл хәрәкәтә кагыйдәләргә туринда " 1993 елның 23 октябрәндәгә 1090 номерлы карары белән»;
- Алабуга районы муниципаль берәмлегенә территорияль планлаштыру 2010 елның 21 декабрәндәгә 20-14/17538 номерлы схемалары;

- ТР Алабуга районы Бехтерев авыл жирлеге Советының 17.12.2012 ел № 111 карары белән расланган Татарстан Республикасы Алабуга районы Бехтерев авыл жирлеге муниципаль берәмлегенә генераль планы.

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Бехтерев авыл жирлеге муниципаль берәмлегенә транспорт инфраструктурасы үсеше һәм эшләве өчен кирәкле норматив-хокукий база нигездә формалаштырылган.

1.1 транспорт инфраструктурасын финанслауны бәяләү

- Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Бехтерев авыл жирлеге Советы тарафыннан «2018 елга һәм 2019 һәм 2020 еллар план чорына Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Бехтерев авыл жирлегенә бюджеты турында " 2017 елның 3 ноябрәндәге 103 номерлы карар расланды.

- Карар кысаларында төзекләндерү кысаларында шәһәр округлары һәм жирлекләре цикләрендә автомобиль юлларын һәм инженерлык корылмаларын төзү һәм карап тоту күздә тотыла.

- Финанслау чыганаclarы-муниципаль берәмлек акчалары. Гамәлгә ашыру өчен еллар буенча финанслау каралган:

- - 2019 ел-710,7 мең сум.

- - 2020 ел-692,9 мең сум.

- - 2021 ел-675,5 мең сум.

1 муниципаль берәмлек территориясендә транспорт ихтыяжы фаразын эшләү, халыкны йөртү һәм йөк ташу күләмнәре һәм характеры үзгәрү

1.1 жирлекнең социаль-икътисади һәм шәһәр төзелеше үсеше фаразы

Торак төзелешенә заманча тенденцияләре түбәндәгечә: торак фондының төп күләме халыкның үз акчалары (керемнәреннән уртачадан югары булган гаиләләр) хисабына кертелә, дәүләт тарафыннан Финанслау, Нигездә, максатчан программалар кысаларында тормышка ашырыла һәм шул ук вакытта акрынлап кими бара.

Авыл жирлегенә социаль-икътисади һәм шәһәр төзелеше үсешенә агымдагы

дәрәжәсе күрсәткечләрен анализлаганда түбәндәгеләр билгеләп үтелә:

- жирлек торак пунктларының транспорт үтемлелеге
- анда яшәүчеләрнең ихтыяжларын канәгатьләндерә;
- житештерү объектлары халыкның яшәү урыны янында урнашкан, бу хәбәрчеләрнең төп төрен – хезмәт эшчәнлеген жиңеләйтә.

Бехтерев авыл жирлегендә торак төзелешен үстерү территориаль резервлар хисабына күздә тотыла.

2019 елның 1 гыйнварына Бехтерев авыл жирлегенә территориясендә 1123 кеше яшәгән.

Халык саны фаразлары 8 нче таблицادا күрсәтелгән.

8 Таблица – халык саны фаразлары

Авыл исеме жирлек башлыгы	Авыл жирлегендә яши, кеше.			Прогноз саны 2030 елга халык саны.
	2016	2017	2018	2030 ел
Бехтеревское	1100	1122	1123	1500

Алабуга муниципаль районының Бехтерев авыл жирлегенә торак фонды шартлы рәвештә ике төркемгә бүлүргә мөмкин булган 304 йорттан тора:

- 6 йорт күләмендә күпфатирлы торак йортлар. Күпфатирлы торак төзелешен гомуми мәйданы 4619,36 м² булган 3 катлы торак йортлар белән тәкъдим ителгән.
- шәхси сектор – 298 йорт

Торак фондның торышы һәм жирлекнең генераль планы нигезендә үсеш күрсәткечләре (күрсәткечләр динамикасы) 9 нчы таблицادا китерелгән.

9 Таблица – торак фонд күрсәткечләре динамикасы

Күрсәткечләр	Единица измерения	2011 год	2020 год	2035 год
Муниципаль берәмлекнең торак фонды, барлыгы	тыс. м ²	23,7	31,5	43,2
Яңа төзелеш күләмнәре	тыс. м ²	-	7,8	11,76
Уртача торак белән тәэмин ителеш	м ² /чел	21,2	28,2	35,8

Шуны да билгеләп үтәргә кирәк, яңа төзелеш күләмнәре арту халык санының гомуми артуы һәм икенче торак сатып алу тенденциясе (вакытлыча (сезонлы) өчен дә, даими яшәү өчен дә), шулай ук кешегә уртача торак тәэминатының 14,60 кв.м. артуына бәйле.

Бехтерев авыл җирлеге муниципаль берәмлегенң икътисадый потенциалы хужалык итүнең төрле өлкәләрендә (житештерү, авыл хужалыгы һ.б.) финанс-хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыручы предприятиеләр тарафыннан тәкъдим ителде. Бехти авыл җирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә сөт–ит һәм ашлык житештерү предприятиеләре урнашкан, Бехтерев авыл җирлегенң төп авыл хужалыгы предприятиеләре - " Алабуга ХПП» ААЖ, «Бехтерев»ЖЧЖ.

Жирлек территориясендә булган транспорт төрләре буенча халыкның транспорт соравын, йөк ташу күләмнәрен һәм характерын прогнозлау

Муниципаль берәмлектә чагыштырмача тотрыклы демографик һәм социаль-икътисадый өзгәртүләр реаль алшартларның булмавы турында хисап чорында муниципаль берәмлек территориясендә халыкның транспорт соравын шактый өзгәртүгә, хәрәкәт күләмнәре һәм характерына нәтижә ясарга мөмкинлек бирә.

Автомобиль транспорты җирлек территориясендә төп транспорт төре булып тора, автомобиль транспортында йөк ташу күләме тотрыклы.

Транспортның тимер юл төре пассажир йөртүдә әһәмиятле роль уйнамай,автомобиль транспортында йөк ташу күләме тотрыклы. Авыл җирлегенң транспорт планировкасы булып түбәндәгеләр тора: «Менделеевсказот» ЖЧЖ – Тихоново станциясе – «Алабуга» МИЗ; М-7 «Волга» федераль әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлы һәм региональ әһәмияттәге автомобиль юллары: Алабуга – Гәри –Абалач һәм Алабуга – Гәри –Абалач» станциясе – «Полянка»станциясе.

Автомобиль транспортының гамәлдәге инфраструктурасы хәл ителә торган бурычларны үти, әмма уртача характеристикаларга ия (юл катламын төзекләндерү һәм юл катламының торышы түбән дәрәжәдә; һ.б.).

1.1 1.1 РФ Хөкүмәтенең 19.03.2013 ел, № 384-р боекыгы белән расланган федераль транспорт (тимер юл, һава, диңгез, эчке су транспорты) һәм федераль әһәмияттәге автомобиль юллары өлкәсендә Россия Федерациясенең территориаль планлаштыру схемалары «транспорт инфраструктурасы үсеше фаразы,» территориаль планлаштыру турында нигезләмә «бүлегендә, 1 өлеш» тиммер юл транспорты «бүлекчәсендә,» махсулаштырылган югары тизлекле тиммер юл магистральләре төзелеше «бүлекчәсендә, п. 2.«Казан – Екатеринбург» югары тизлекле тиммер юл магистрале төзү каралган. ЗТМ гомуми озынлыгы 766 км тәшкил итәчәк.

Югары тизлекле поездларның тукталышлары 8 станциядә каралган: Казан-2, Екатеринбург, Кодекс, Чернушка, Первоуральск, Яр Чаллы, Янаул, Красноуфимск. Алабуга шәһәре янында тиммер юл станциясе төзелеше дә шулайрак карала.

Бехтерев авыл жирлегенә муниципаль берәмлегенә территориясендә автомобиль, су һәм һава транспортын үстерү буенча дәүләт һәм жирле дәрәжәдәге чараларның стратегик һәм территориаль планлаштыру документлары каралмаган

1.2 Жирлек юл челтәрен үстерү фаразы

Бехтерев авыл жирлегенә муниципаль берәмлегенен генераль планы нигезендә, жирлекнең урам-юл челтәрен үстерү максатларында юллар төзү, ремонтлау һәм карап тоту буенча чаралар планлаштырыла:

- яңа торак төзелеше мәйданчыкларында 3,3 км озынлыктагы урамнар һәм юллар төзү;

- гамәлдәге торак төзелеше территориясендә урамнарны һәм юлларны реконструкцияләү.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2018 елга һәм 2019 һәм 2020 еллар план чорына Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Бехтерев авыл жирлегенә бюджетны турында» 2017 ел, 3 ноябрь, 103 нче карары сыйфатлы карап тоту, йөк ташуны контрольдә тотуны гамәлгә ашыру, автомобиль юлларының һәм ясалма корымаларның техник торышын инструменталь диагностикалауны гамәлгә ашыру, ремонт, капитал ремонт буенча максатчан чаралар уздыру хисабына гамәлдәге автомобиль юллары челтәрен саклап калырга, автомобиль юлларын реконструкцияләү, яңа технологияләр һәм материаллар куллану, юл хәрәкәтен оештыру проектларын эшләү һәм яңарту.

1.3 Автомобильләштерү дәрәжәсен, юл хәрәкәте параметрларын фаразлау

Владимир өлкәсе торақ пунктлары өчен автомобильләштерү дәрәжәсе фаразы «Татарстан Республикасының шәһәр төзелешен проектлаштыру буенча республика нормативлары " нда бар. Фаразланган мәгълүматлар базасында 2035 елга кадәр озак сроклы чорга Бехтерев авыл жирлегенә муниципаль берәмлегендә яшәүчеләрнең шәхси жиңел автомобильләр белән тәмин ителешә булып дип фаразларга мөмкин:

- 2020 елда-320,9 жиңел автомобиль;
- 2035 елда-493,9 жиңел автомобиль.

Юл хәрәкәте параметрларын билгеләү юлда аварияләрне киметү буенча чараларны билгеләгәндә, шулай ук юл чатында юл хәрәкәтен жайга салуны камилләштерү өчен аерылгысыз өлеш булып тора. Юл хәрәкәтененң төп параметрларына түбәндәгеләр керә: хәрәкәт интенсивлыгы, Яшел сигналга килү интенсивлыгы, транспорт

агымының составын китерүнең динамик коэффициенты, автомобиль чиратының кимү интервалы, хәрәкәт полосасының йөкләү коэффициенты, циклда яшел сигнал өлеше, чират арту коэффициенты, автомобиль һәм метрларда чиратның уртача озынлыгы, автомобиль тукталышларының чагыштырма саны, туктаусыз узу коэффициенты.

Булган хәлне һәм социаль-иқътисадый үсешнең килеп туган трендларын анализлау жирлектә юл хәрәкәте параметрларының шактый үзгәрүе фаразланмый, юл челтәренең тыгызлыгы сизелерлек үзгәрми, дигән нәтижә ясарга мөмкинлек бирә.

1.4 юл хэрэктэ иминлеге күрсэткечлэренен фаразлары

Транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирәлеккә зарарлы йогынтыны киметү өлкәсендәге бурычлары булып тора:

- транспортның кеше саулығына зарарлы йогынтысын киметү, зарарлы матдәләр чыгару һәм ағызу күләмен, транспортның барлык төрләрендә калдыклар санын киметү хисабына;

- транспорт чараларының ягулыкның экологик чиста төрләренә күчүен мотивацияләү.

Транспортның әйләнә тирә мохиткә зарарлы йогынтысын киметү һәм барлыкка килгән зыяннарны киметү өчен кирәк:

- транспортның һава һәм су тирәлегенә һәм кеше саулығына экологик куркынычсыз транспорт чараларын куллану хисабына зарарлы йогынтысын киметү;

- альтернатив чыганақларда (нефть чыгышы булмаган) ягулык-энергетика ресурсларында эшләүче транспорт чараларын куллануны стимуллаштыру.

Транспорт-юл комплексының әйләнә-тирәлеккә тискәре йогынтысын киметү өчен автотранспорт чаралары санын арттыру һәм автомобиль юлларында хәрәкәт интенсивлығын арттыру шартларында түбәндәге чараларны гамәлгә ашыру күздә тотыла:

- карап тотуның яңа ысулларын, бигрәк тә кышкы чорда, гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын эшләү һәм гамәлгә кертү, бозлавыкка каршы материалларның тискәре йогынтысын киметергә мөмкинлек бирә;

- автомобиль юлларын зарарлы йогынтылардан саклау чаралары белән төзекләндерү, шул исәптән тавыш йогынтысы дәрәжәсен киметү һәм әйләнә-тирә территорияләр пычрану өчен автомагистраль буенда ясалма һәм үсемлек барьерларын куллануны да кертеп.

Шулай итеп, авария хәлендәге төп күрсәткечләрнең алга таба кимүен фаразларга мөмкин.

1.5 транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтысын һәм халык саулыгына Фараз

Транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирәлеккә зарарлы йогынтыны киметү өлкәсендәге бурычлары булып тора:

- транспортның кеше саулыгына зарарлы йогынтысын киметү, зарарлы матдәләр чыгару һәм агызу күләмен, транспортның барлык төрләрендә калдыклар санын киметү хисабына;

- транспорт чараларының ягулыкның экологик чиста төрләренә күчүен мотивацияләү.

Транспортның әйләнә тирә мохиткә зарарлы йогынтысын киметү һәм барлыкка килгән зыяннарны киметү өчен кирәк:

- транспортның һава һәм су тирәлегенә һәм кеше саулыгына экологик куркынычсыз транспорт чараларын куллану хисабына зарарлы йогынтысын киметү;

-альтернатив чыганаclarда (нефть чыгышы булмаган) ягулык-энергетика ресурсларында эшләүче транспорт чараларын куллануны стимуллаштыру.

Транспорт-юл комплексының әйләнә-тирәлеккә тискәре йогынтысын киметү өчен автотранспорт чаралары санын арттыру һәм автомобиль юлларында хәрәкәт интенсивлығын арттыру шартларында түбәндәге чараларны гамәлгә ашыру күздә тотыла:

- карап тотуның яна ысулларын, бигрәк тә кышкы чорда, гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын эшләү һәм гамәлгә кертү, бозлавыкка каршы материалларның тискәре йогынтысын киметергә мөмкинлек бирә;

- автомобиль юлларын зарарлы йогынтылардан саклау чаралары белән төзекләндерү, шул исәптән тавыш йогынтысы дәрәжәсен киметү һәм әйләнә-тирә территорияләр пычрану өчен автомагистраль буенда ясалма һәм үсемлек барьерларын куллануны да кертеп.

Тулаем алганда, транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтысын һәм халыкның сәламәтлеген, барыннан да элек, экологик яктан чиста транспорт чараларын һәм транспорт инфраструктурасын төзекләндерүгә күчү хисабына киметү фаразлана.

Транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципиаль вариантлары һәм аларны алга таба гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган вариантны сайлап алу белән транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) буенча эреләндерелгән бәяләү

Татарстан Республикасы һәм Алабуга муниципаль районының социаль-икътисади үсеш стратегияләре тарафыннан мөмкин булган өч сценарий карала.

Төп сценарий икътисадның тотрыклы, планлы үсешен, район өчен уңай үсеш темпларын күздә тотат. 2015 елдан 2030 елга кадәр тулаем территориаль продукт (ВТП) үсешененң жыелган темпы уңайлы дөнъя икътисады вазгыяте фонунда 1,7 тапкыр арту фаразлана. Житештерү-сәнэгать тибундагы махсус икътисады зона үсеше хисабына предприятияләр хезмәткәрләре саны 2015 елдан 2030 елга кадәр 15% ка артачак. Халык саны да тотрыклы үсәчәк. Житештерүчәнлек 2015 ел белән чагыштырганда 2030 елда 1,85 тапкырга артачак. Инновацион житештерү өлеше 2030 елда 5,7% тан 15% ка кадәр артачак. 2030 елга карата ВТПДА кече һәм урта бизнес өлешен 0,9% ка арттыру фаразлана, ә кече һәм урта бизнес предприятияләрендә эшләүчеләр саны 2030 елга карата барлык предприятияләр хезмәткәрләрененң гомуми күләмендә 5% ка артачак. Халыкның торак белән тәмин ителеше уртача темплар белән арта, һәм 2030 елга әлегә күрсәткеч 1 кешегә 30,1 кв.м торак тәшкил итәчәк.

Ел саен 5 – 6% лы динамика белән туристлар килүе арта, бизнес өчен районның инвестицион жәлеп итүчәнлеген арта. Районның икътисади үсеш дәрәжәсе 0,55 дән 0,81% ка кадәр булыр дип фаразлана. Тулаем алганда, үсешнен база сценарие куелган барлык бурычларны һәм Инвестицион проектларны гамәлгә ашыруны күздә тотат.

Оптимистик сценарий дөнъя икътисади хәлен яхшырту тенденцияләренә нигезләнә, Алабуга районы икътисадының динамик үсеше белән характерлана.

Тулаем территориаль продукт югарырак темплар белән арта, 2030 елда үсеш темпы 2015 ел белән чагыштырганда 1,9 % тәшкил итәчәк. Сәнэгать, авыл хужалыгы актив үсә, торак төзелеше алып барыла. Халыкның тормыш сыйфаты яхшыра.

Системалы рәвештә спорт белән шөгыйльләнүчеләр дәрәжәсе елдан - ел 3 – 4 % ка арта һәм 2030 елга 56 % ка җитә. 2030 елга халыкның керемнәре 2,3 тапкырга артачак. Бюджет керемнәре арта, муниципаль берәмлек инфраструктурасы яңартыла, бу туризмны үстерүгә ярдәм итә. 2030 елга туристлар агымы 3,4 тапкырга арта. "Алабуга «махсус икътисадый зонасы үзенәң үсешен дәвам итә, предприятиеләр һәм хезмәткәрләр саны арта, вак һәм урта производстволар үсә. ВТПДА кече һәм урта бизнес өлеше 2030 елда 35 % ка җитә, әмма икътисадның төп көч булып эшкәртү сәнәгатенәң эре предприятиеләре кала.

Инерцион сценарий муниципаль берәмлекнең икътисади үсеш темплары түбән булган дөнья икътисадының тышкы факторларының сизелерлек йогынтысын күз алдында тотат. Тулаем территориаль продукт үсә, әмма шактый түбән темплар белән. Предприятиеләр кыенлыклар кичерүен дәвам итә. Чит ил чималына бәйлә кайбер производстволарны ябу мөмкин. ВТПДА кече һәм урта бизнес өлеше кими. Эшсезлек дәрәжәсе югары дәрәжәдә, һәм 2020 нче елдан гына да кимү фаразлана. Районның үз-үзен тәмин итү дәрәжәсе түбән. Бюджетның үз акчалары муниципаль программаларны тулы күләмдә гамәлгә ашыруга җитми. Әмма туризмны үстерү дәвам итә, туристлар агымы 2030 елга, инде барлыкка килгән тотрыклы шәһәр бренды ярдәмендә, 1,8 тапкыр артачак. Инвестиция кертемнәр күләме кими. Татарстан Республикасының гомуми күләмдә инвестицияләр өлеше якынча 5 % дәрәжәсендә саклана, 2030 елга кадәр 5,7% ка кадәр, «Алабуга»ПШТ МИЗ үсешә аркасында.

Баян ителгәннәрдән чыгып, Бехтерев авыл җирлегә муниципаль берәмлегендә тормышка ашыру өчен иң рациональ дип транспорт инфраструктурасы үсешенәң база сценариен санарга.

3. Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү, транспорт объектларының техник-икътисадый параметрлары, чараларны (инвестицион проектларны) тормышка ашыру чиратлылыгы буенча чаралар (инвестицион проектлар) исемлеге)*Мероприятия по развитию транспортной инфраструктуры по видам транспорта*

Автомобиль транспорты

Бехтерев авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә юл бие сервисы объектларын урнаштыру буенча дәүләт һәм жирле дәрәжәдәге чараларның стратегик һәм территориаль планлаштыру документлары каралмаган.

Авыл жирлегенен юл челтәрен үстерү буенча чаралар әлеге ПКРТИ бүлекчәсендә каралды.

1.5.1 тимер юл транспорты

Бехтерев авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясе буенча «Казан – Екатеринбург» югары тизлекле тимер юл магистрале узачак. РФ территориясе буенча гомуми озынлыгы 766 км тәшкил итәчәк.

1.5.2 су транспорты

Су транспорты буенча транспорт инфраструктурасын үстерү чаралары жирле бюджет чараларының житәрлек булмавы һәм әлеге юнәлешләрнең үсеш перспективалары булмау аркасында планлаштырылмый.

1.5.3 һава транспорты

Һава транспорты буенча транспорт инфраструктурасын үстерү чаралары жирле бюджет чараларының житәрлек булмавы һәм әлеге юнәлешләрнең үсеш перспективалары булмау аркасында планлаштырылмый

. Гомуми файдаланудагы транспортны үстерү, транспорт-күчеп утыру төеннәрен булдыру буенча чаралар

Бүгенге көндә гомуми файдаланудагы автомобиль пассажир транспортында халыкка хезмәт күрсәтүнең гамәлдәге системасы Бехтерев авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә яшәүчеләрнең транспорт хезмәтләренә булган ихтыяжын канәгатьләндерә.

Жәмәгать транспортының әйләнә-тирәлеккә тискәре йогынтысын киметү өчен автомобиль йөртү дәрәжәсен арттыру шартларында хәрәкәт составының ягулыкның альтернатив төрләренә күчүе кирәк. Хәзерге вакытта «автомобиль,

тимер юл, диңгез, елга, авиация транспорты һәм махсус билгеләнештәге техника буенча аерым ярдәмче программаларга бүлү белән газ-мотор техникасын гамәлгә кертү» дәүләт программасы эшләнде, аның кысаларында экологик күрсәткечләр югары булган транспорт техникасыннан өстенлекле файдалануны икътисадый стимуллаштыру планлаштырылган.

Тикшерү күрсәткәнчә, тикшерелә торган муниципаль берәмлек территориясендә жәмәгать транспорты тукталышларын төзекләндерү буенча чаралар комплексы үткәрү зарур. 11 нче таблицада Бехтерево авыл жирлегенә муниципаль берәмлегенә территориясендә тукталыш пунктларын норматив хәлгә китерү буенча чаралар исемлегенә тәкъдим ителде.

11 нче Таблица – гомуми файдаланудагы автомобиль маршрут транспортының тукталыш пунктларын төзекләндерү буенча чаралар

№	Чара	Сан	Тукталыш пункты исеме
1	Утырту мәйданчыгы урнаштыру	2	Н. Бехтерево Бистәсе П.Гэри.
2	Тукталыш мәйданчыгы урнаштыру	1	Н. П.Гэри.
3	Автобус павильоны урнаштыру	1	Н. П.Гэри.
4	Жәяүлеләр кичү юлын урнаштыру	1	Н. Бехтерево Бистәсе
5	Тукталыш билгеләрен урнаштыру	2	Н. Бехтерево Бистәсе П.Гэри.
6	Яктырту	2	Н. Бехтерево Бистәсе п. Гэри, с/о "Каринка"

Тукталыш пунктларын төзөклөндөрү буенча чаралар «гомуми файдаланудагы автомобиль юллары " Р 52766-2007 ГОСТ нигезендә үткөрөлөргө тиеш. Төзөклөндөрү элементлары. Гомуми таләпләр».

Жәмәгать транспорты тукталышларын төзөклөндөрү һәм хәрәкәт составын алмаштыру буенча чаралар үткөргөндә инвалидларның юл хужалыгы объектларына (ОДМ 218.2.0007–2011) керә алуын тәмин итү чараларын проектлау буенча Методик тәкъдимнәр, шулай ук РФ Транспорт министрлығының «автомобиль транспорты һәм шәһәр жир өсте электр транспорты, автовокзаллар, автостанцияләр һәм күрсәтелә торган хезмәтләр инвалидларыннан пассажирлар өчен үтемлелекне тәмин итү тәртибен раслау турында " 2015 елның 1 декабрәндәге 347 номерлы босрыгы таләпләрен исәпкә алырга кирәк, шулай ук аларга кирәкле ярдәм күрсәтү».

Жиңел автомобиль транспорты өчен инфраструктураны үстерү чаралары, шул исәптән бердәм парковка пространствосын үстерү

Хәзерге вакытта Бехтерев авыл жирлегә муниципаль берәмлеге территориясендә жиңел автомобиль транспорты өчен транспорт инфраструктурасы объектларының күп өлеше, шул исәптән юл сервисы объектларын да кертеп, М-7 " Волга «федераль әһәмияттәге юлда урнашкан.

Жирлекнең генераль планы проекты белән юл сервисы объектларын төзү каралмаган.

Сайлап алынган проектлау варианты кысаларында жиңел автомобиль транспорты өчен инфраструктура үсешенә төп юнәлеш булып бердәм парковка пространствосы булдыру һәм нәтижәле эшләве тора. Шул ук вакытта парковка киңлегенә кытлык булырга тиеш.

Гамәлдәге парковка киңлеген бәяләгәндә Бехтерево һәм Гәр авылларында парковка урыннары житмәү ачыкланды. Машина кую киңлегенә ачыкланган кытлыгын бетерү максатларында 14машино-урын күләмендә ТС вакытлыча саклау өчен урыннар оештыру планлаштырыла.

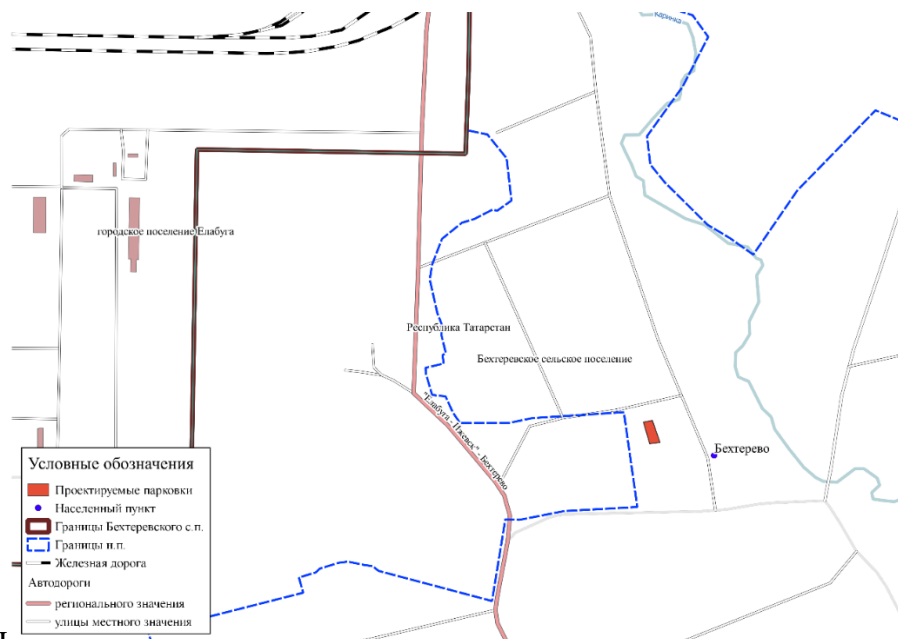
ТС вакытлыча саклау өчен проектлана торган парковкалар Исемлеге 12 нче

таблицада күрсәтелгән.

12 нче Таблица – ТС вакытлыча саклау өчен проектлана торган парковкалар

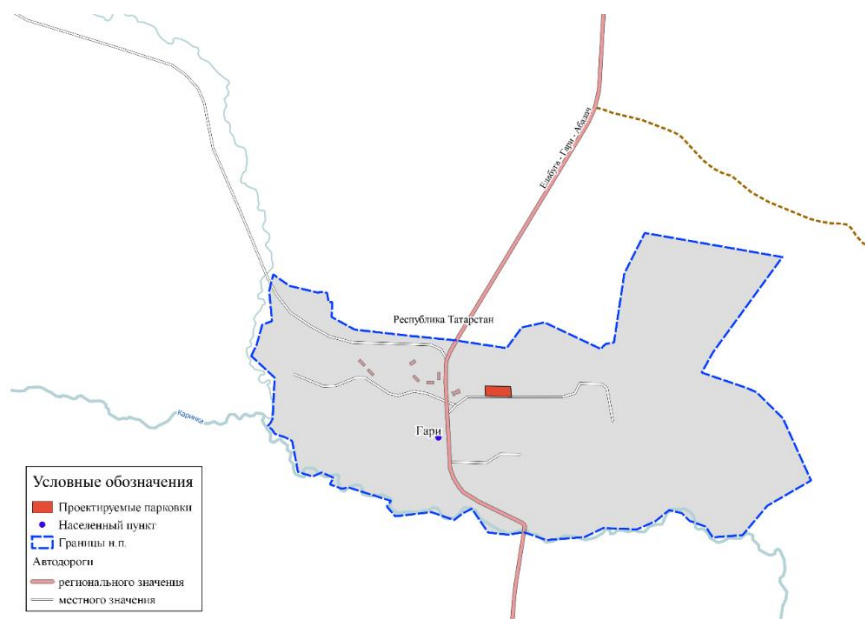
№ п/п	Фоторепортаж	Машина кую урыны
1	Бехтерево авылы, Гусев ур., 20	7
2	Гәр авылы, Үзәк ур., 2а	7
Ит:		14

Проектлана торган парковкаларны урнаштыру схемасы 4 һәм 5 рәсемнәрдә

күрсәтелгән

Рәсем 4-схемасы проектлана торган парковкалар урнашкан Бехтерево

Чертеж 5-схемасы урнаштыру проектируемых парковок С. Гари

Парковка киңлегенәң кытлыгын бетерү буенча чараларны гамәлгә ашыру

жирле бюджет акчалары хисабына башкарылачак.

1.6 Мероприятия по развитию инфраструктуры пешеходного и велосипедного передвижения

Мероприятия по развитию инфраструктуры пешеходного и велосипедного передвижения на территории муниципального образования Бехтеревское сельское поселение не планируются.

1.7 Мероприятия по развитию инфраструктуры для грузового транспорта, транспортных средств коммунальных и дорожных служб

Мероприятия по развитию инфраструктуры для грузового транспорта, транспортных средств коммунальных и дорожных служб не планируются.

1.8 Мероприятия по развитию сети дорог поселения

Бехтерев авыл жирлеген муниципаль берәмлегенен генераль планы нигезендә, жирлекнен урам-юл челтәрен үстерү максатларында юллар төзү, ремонтлау һәм карап тоту буенча чаралар планлаштырыла:

- яңа торак төзелеше мәйданчыкларында 3,3 км озынлыктагы урамнар һәм юллар төзү;

- гамәлдәге торак төзелеше территориясендә урамнарны һәм юлларны реконструкцияләү.

Юллар челтәрен үстерү максатларында юлларны ремонтлау һәм карап тоту буенча чаралар планлаштырыла.

Юл хәрәкәте иминлеген арттыру максатларында бу юнәлештә юл хәрәкәтен оештыруның нәтижелелеген арттыру буенча комплекслы чара гамәлгә ашырылырга тиеш, ул буенча чараларны үз эченә ала:

- транспорт чараларының аерым участокларда яки төрле зоналарда тиз йөрешле режимы;

- транспорт чараларының аерым территорияләргә үтеп керүен чикләү;

- гамәлдәге юл шартлары барлыкка килә торган хәрәкәтне һәм куркыныч факторларын (конфликтлы хәлләрне) юк итү;

- балаларның белем бирү оешмаларына Куркынычсызлык хәрәкәте маршрутларын тәэмин итү;

- юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозуны автомат рәвештә фото һәм видеофиксацияләү чаралары урнаштыру.

Шулай ук юл хәрәкәтен мониторинглау системасын оештыру, транспорт агымнары детекторларын урнаштыру, ОДД буенча документлар жыю һәм саклауны оештыру, мәгълүматлар базаларын булдыру һәм алып бару принциплары, мәгълүматка керү шартлары, аны актуальләштерү вакыт-вакытының актуальлеге буенча да бурычлар хәл ителергә тиеш.

2 Өлеге чараларны детальлештерү РФ Транспорт министрлығының «Юл хэрэкэтен оештыру проектларын һәм схемаларын эзерләү кагыйдэләрен раслау турында » 2015 елның 17 мартындагы 43 номерлы боерыгы белән регламентланган юл хэрэкэтен оештыру проектларын һәм схемаларын эшләү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларны (инвестицион проектларны) финанслау күләмнәрен һәм чыганақларын бәяләү

Конкрет объекттагы чаралар исемлеге проект-смета документларын эшкерткәннән соң детальлештерелә. Чараларның бәясе, үткәрелгән шундый ук чараларның бәясенә нигезләнәп, яқынча билгеләнгән.

Программа чараларын тормышка ашыру Бехтерев авыл жирлеге муниципаль берәмлеге бюджеты средстволары хисабына һәм өстәмә финанслау чыганақларын жәлеп итеп тормышка ашырыла. РТИ житештерү кооперативына керүче чараларны финанслауның еллык күләме Чираттагы финанс елына Бехтерев авыл жирлеге бюджетын эшләгәндә билгеләнә.

Программа чарасын гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс чараларының гомуми күләме исәп-хисап чорына 26190,5 мең сум тәшкіл итә.

Программаны тормышка ашыруга чыгымнар турында мәғлүмат 13 нче таблицада күрсәтелгән.

Таблица 13 – чараларны финанслау күләмнәрен һәм чыганақларын бәяләү

№ п/п	Чараның исеме	Финанслау күләме, мең сум.					2024-2035	Финанслау чыганагы
		2019	2020	2021	2022	2023		
Максат: Бехтерев авыл жирлеге муниципаль берәмлегенә заманча, нәтижәле һәм куркынычсыз транспорт инфраструктурасын үстерү, ул муниципаль берәмлек халқы өчен транспорт комплексы хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеген һәм сыйфатын югары дәрәжәдә тәмин итә.								
Бурыч: транспорт хезмәте күрсәтүнен нәтижәлеләген һәм сыйфатын күтәрү								

Тимер юл транспорты								
1	Казан – Екатеринбург югары тизлекле тимер юл магистралә төзелеше	-	-	-	-	-	-	Федераль бюджет
Автомобильный транспорт								
2	Жәмәгать транспорты тукталышларын норматив хәлгә китерү	-	-	-	-	-	-	Региональ бюджет
		-	-	-	-	-	-	Федераль бюджет
3	ТС вакытлыча саклау урыннарын оештыру	-	-	-	-	-	-	Жирле бюджет
4	Яңа торак төзелеше мәйданчыкларында урамнар һәм юллар төзү	-	-	-	-	-	-	Жирле бюджет
5	Гамәлдәге торак төзелеше территориясендә урамнарны һәм юлларны реконструкцияләү	500,0	500,0	500,0	500,0	500,0	467,7	Жирле бюджет
6	Ул.Каз Бехтерево авылы	4000,0	-	-	-	-	-	Региональный бюджет
7	Ул.Церковная с.Бехтерево	-	2500,0	-	-	-	-	Региональный бюджет
8	ул.Дальняя с.Бехтерево	-	-	3210,0	-	-	-	Региональный бюджет
9	ул.Широкая с.Бехтерево	-	-	-	3210,0	-	-	Региональный бюджет
10	ул.Центральная с.Гари	-	-	-	-	5342,5	-	Региональный бюджет
11	Ул.Зеленая, ул.Полевая, ул.Тарловская, пер.Смычка с.Бехтерево	-	-	-	-	-	4960,3	Региональный бюджет
Итого:		4500,0	3000,0	3710,0	3710,0	5842,5	5428,0	-
Итого (в разрезе источников финансирования):		0,0						Федеральный бюджет
		23222,8						Региональный бюджет
		2967,7						Местный бюджет

Всего:	26190,5
--------	---------

3 Транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамэлгә ашыруга тәкъдим ителә торган транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чаралар (инвестицион проектлар) нәтижәлелеген бәяләү

Бехтерев авыл жирлеге муниципаль берәмлегенең транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләрен (индикаторларын) чагыштыру нигезендә транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларның (инвестиция проектларының) нәтижәлелеген бәяләү үткәрелде. База максатчан күрсәткечләре өчен транспорт инфраструктурасының хәзерге торышын характерлаучы күрсәткечләр кабул ителде.

Муниципаль берәмлекнең юл челтәре торышын яхшыртудан социаль-икътисадый нәтижә түбәндәгечә чагылдырыла:

- йөрү уңайлылыгын һәм уңайлылыгын арттыру, юллар челтәренең сыйфатын яхшырту хисабына юл-транспорт һәлакәтләре куркынычын киметү;
- уртача хәрәкәт тизлеген арттыру хисабына экономия вакыт;
- гражданнар өчен дә, муниципаль берәмлек предприятиеләре һәм оешмалары өчен дә транспорт йөртүгә киткән чыгымнарны киметү;
- даими маршрутлар буенча автомобиль транспортында пассажирлар йөрткәндә транспорт хезмәте күрсәтүнең һәркем өчен мөмкин булуын һәм сыйфатын күтәрүне тәмин итү.

Программаны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү аның хисап чорында үтәләш нәтижәләре буенча һәм, гомумән алганда, программаны тормышка ашыру тәмамланганнан соң башкарыла. Бәяләү критерийлары булып тора: нәтижәлелеге, Нәтижәлелеге, финанс үтәләше.

Нәтижәлелекне программаны гамэлгә ашыру барышында ирешелгән нәтижәләр һәм гамэлгә ашыруга бәйле финанс чыгымнары чагыштырмасын чагылдыра.

Нәтижелелек программаның максатчан күрсәткечләренә ирешү дәрәжәсен чагылдыра. Финанс үтәләше программаны гамәлгә ашыру белән бәйле факттагы финанс чыгымнары һәм чираттагы финанс елына расланган ассигнованиеләр чагыштырмасын чагылдыра.

Бехтерев муниципаль берәмлегенә ПКТТИ чараларының характеристикалары 14 нче таблицада китерелгән.

15 нче таблицада Бехтеревское муниципаль берәмлегенә транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү һәм реконструкцияләү буенча ПКТТИ чараларын гамәлгә ашыруның нәтижелелеген бәяләү өчен төп максатчан күрсәткечләрнең әһәмияте күрсәтелгән.

14 нче Таблица-Бехтерев муниципаль берәмлегенә ПКТТИ чаралары характеристикасы

№ п/п	Чараның исеме	Социаль-икътисади нәтижә	Шәһәр төзелешен проектлау нормативларына туры килү
Максаты: Бехтеревское муниципаль берәмлегенә заманча, нәтижәле һәм куркынычсыз транспорт инфраструктурасын үстерү, ул муниципаль берәмлек халкы өчен транспорт комплексы хезмәтләренә һәркем өчен мөмкин булуын һәм сыйфатын югары дәрәжәдә тәэмин итә.			
Бурыч: транспорт хезмәте күрсәтүнең нәтижелелеген һәм сыйфатын күтәрү			
Тимер юл транспорты			
1	Мәскәү – Түбән Новгород – Казан югары тизлекле тимер юл магистрале төзелеше	Халыкка хезмәт күрсәтү һәм йөк ташу сыйфатын күтәрү	Ярашлылык
Автомобильный транспорт			
2	Жәмәгать транспорты тукталышларын норматив хәлгә китерү	Пассажирлар ташу хезмәтләре күрсәтүнең сыйфатын күтәрү	Ярашлылык
3	ТС вакытлыча саклау урыннарын оештыру	Мәдәният һәм мәгариф объектларының үтемлелеген арттыру	Ярашлылык
4	Яңа торак төзелеш майданчыкларында урамнар һәм юллар төзү	Халыкка хезмәт күрсәтү сыйфатын арттыру	Ярашлылык
5	Гамәлдәге торак төзелеш территориясендә урамнарны һәм юлларны реконструкцияләү	Халыкка хезмәт күрсәтү сыйфатын арттыру	Ярашлылык

Бехтеревское муниципаль берэмлеге транспорт инфраструктурасының ПКРТИ чараларын тормышка ашыру нәтижелелеген бәяләү өчен төп максатчан күрсәткечләрнең 15 нче таблицасы – әһәмияткә ия

Күрсәткеч атамасы	Аш-су. үлчәү	Күрсәткечнең әһәмияте, шул исәптән:						
		(Базовый) 2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	20202 г.	2023 г.	2024 – 2035 гг.
Пассажирлар ташу								
Жәмәгать транспорты маршрутларын да тукталышлар саны норматив хәлдә	берәмлек	0	2	3	3	3	3	3
Автомобиль транспорты								
Мәдәния т һәм мәгариф объектларында вакытлыча парковкалар белән тәэмин ителеш дәрәжәсенә туры килә	процент	0	50	100	100	100	100	100
Гомуми файдаланудагы юллар озынлыгы	км	23,632	23,632	23,632	23,632	23,632	24,132	26,932
Савым тыгызлыгы	км/км ²	0,28	0,28	0,28	0,28	0,28	0,29	0,32

4 институциональ үзгәртеп корулар, транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендә эшчәнлекне

хокукый һәм мәгълүмати тээмин итүне камилләштерү буенча тәкъдимнәр Бехтеревское муниципаль берәмлеге территориясендә икътисадый, сәяси, хокукый һәм социаль институтлар системасының эшләү шартларын анализлау хужалык эшчәнлегенә формаль һәм формаль булмаган шартлары хужалык итү шартларына туры килүен күрсәтте. Милек мөнәсәбәтләре гамәлдәге законнар нигезендә жайга салынган: шәхси сектор булдырылган; базар тибындагы учреждениеләр һәм оешмалар (коммерция банклары, инвестиция фондлары һәм т.д.) формалаштырылган.); халык хужалыгы белән идарә итү системасында административ рычагларны икътисади, барыннан да элек, бюджет һәм салым белән алыштыру уңышлы бара. Эшмәкәрлек һәм көндөшлек үсә, хужалык итүче субъектлар арасында ирекле килешү нигезендә яңа базар структуралары формалаша. Гамәлдәге норматив-хокукый база социаль-икътисадый сәясәтне нәтижәле гамәлгә ашырырга һәм шул рәвешле һәр өлкәдә дә, комплекста да муниципаль берәмлекнең динамик үсеше өчен шартлар тудырырга мөмкинлек бирә. Жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә торган сәясәт халыкның гамәлдәге хакимияткә ышаныч дәрәжәсен арттыруга, шул рәвешле инвестицион климатны яхшыртуга һәм эшмәкәрлекне активлаштыруга юнәлдерелгән.

Шулай итеп, муниципаль берәмлек территориясендә институциональ үзгәртеп корулар үткәргүгә ихтыяж юк. Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендә эшчәнлекне гамәлгә ашырганда үзара бәйләнеш характерын үзгәрешсез калдыру күздә тотыла.